17/08/2022

Αγιά Σοφιά και βλαχόφωνος ελληνισμός συναντήθηκαν στη Σαμαρίνα

/ Αγία Σοφία

Ορθοδοξία και κοινοτισμός οι αρμοί επιβίωσης του βλαχόφωνου ελληνισμού – Γιατί μας ενδιαφέρει σήμερα η Αγία Σοφία και ο Βυζαντινός πολιτισμός; – Εκδήλωση για την παρουσίαση του Τόμου «ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ: Οι Ναοί της του Θεού Σοφίας ανά τον κόσμο», πραγματοποιήθηκε στον Προαύλιο χώρο της Εκκλησίας της Μεγάλης Παναγιάς, στη Σαμαρίνα

«Αξονικό, ενοποιητικό στοιχείο σε όλες τις ψηφίδες του ελληνισμού παρέμενε η Ορθοδοξία, σε αδιάλυτη ενότητα με την έννοια του Ρωμιού, του Γραικού, του Έλληνα. Για τούτο αυτές τις άγιες ημέρες του Αυγούστου, πανηγύριζαν ομοίως οι Έλληνες του Πόντου, οι Έλληνες των Νήσων, οι Έλληνες της ηπειρωτικής Ελλάδας και, βεβαίως, οι βλαχόφωνοι Έλληνες. Ο εορτασμός τους αποτελούσε πάντοτε έως και σήμερα ένδειξη της βαθιάς πίστης τους, αλλά και ανανέωση των στενών δεσμών της κοινότητας. Είναι αυτοί οι δύο αρμοί που επέτρεψαν την επιβίωσή του βλαχόφωνου ελληνισμού και τη διατήρηση της εθνικής του συνείδησης, στην μακρά περίοδο του τουρκικού ζυγού».

Τα παραπάνω τόνισε ο Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΔΣΟ), Μέλος της Βουλής των Ελλήνων, δρ Μάξιμος Χαρακόπουλος στην εκδήλωση για την παρουσίαση του Τόμου «ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ: Οι Ναοί της του Θεού Σοφίας ανά τον κόσμο», που πραγματοποιήθηκε στον Προαύλιο χώρο της Εκκλησίας της Μεγάλης Παναγιάς, στη Σαμαρίνα των Γρεβενών. Στην εκδήλωση εισηγήσεις ανέπτυξαν, επίσης, ο ομότιμος Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Μιχαήλ Τρίτος με θέμα: «Βλαχόφωνοι Έλληνες και Ορθοδοξία» και ο συγγραφέας και πολιτικός επιστήμων κ. Κωνσταντίνος Χολέβας με θέμα: «Γιατί μας ενδιαφέρει σήμερα η Αγία Σοφία και ο Βυζαντινός πολιτισμός».

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος στην ομιλία του υπογράμμισε ότι «οι Βλάχοι συμμετέχουν σε όλα τα προεπαναστατικά κινήματα, ενώ Βλάχοι έμποροι, τεχνίτες και λόγιοι διαπρέπουν στις ακμάζουσες ελληνικές παροικίες της δυτικής Ευρώπης, των παραδουνάβιων Ηγεμονιών, του Ευξείνου Πόντου, της Αιγύπτου. Και είναι αυτοί που ως εθνικοί ευεργέτες θα στηρίξουν την πατρίδα με σπουδαία εκπαιδευτικά και άλλα ιδρύματα, όπως οι Ζάππα, ο Σίνας, ο Αρσάκης, ο Στουρνάρας, αλλά και τον ελληνικό στρατό, όπως έπραξε ο Γεώργιος Αβέρωφ.
Οι Βλάχοι, επίσης, βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή της μεγάλης εθνικής επανάστασης του 1821 με εμβληματικούς αγωνιστές όπως ο Γιωργάκης Ολύμπιος. Και συνέχισαν τον αγώνα τους για την απελευθέρωση, δίνοντας το παρών σε κάθε επαναστατική ενέργεια, σε κάθε πολεμική αντιπαράθεση με τους σφετεριστές της ελευθερίας, στις νίκες αλλά και στις ματαιώσεις. Όπως αυτή της Βορείου Ηπείρου, όπου ένας Βλάχος, ο Γεώργιος Ζωγράφος, υπήρξε ο Πρόεδρος της Προσωρινής Κυβέρνησης της Αυτονόμου Βορείου Ηπείρου».

Η υπόθεση της Αγίας Σοφίας είναι ανοικτή

Ο επικεφαλής της ΔΣΟ μιλώντας για την έκδοση του Τόμου για τους Ναούς της Αγίας Σοφίας υπογράμμισε ότι «με προγραμματισμένες παρουσιάσεις σε πολλές χώρες, σε πολλά κοινοβούλια, σε πολλές έδρες ανώτατων θρησκευτικών ηγετών θέλαμε και θέλουμε αυτό το βιβλίο να προκαλέσει έναν επικοινωνιακό θόρυβο. Να καταδείξει ότι η υπόθεση της Αγίας Σοφίας είναι ανοικτή. Ότι η αυθαιρεσία μιας εξουσίας που τιμά το δίκαιο της ισχύος παραπάνω από την ισχύ του δικαίου και της αλήθειας δεν είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτή από τον σύγχρονο κόσμο. Ακόμη κι αν αυτός ο κόσμος όπως βλέπουμε συχνά βάζει μπροστά τα μικροσυμφέροντα, οικονομικά και γεωστρατηγικά, από την ίδια την αλήθεια και το δίκαιο. Η πανδημία, όμως, που πάγωσε για καιρό την κανονική ροή της παγκόσμιας καθημερινότητας, και κατόπιν ο τραγικός πόλεμος στις στέπες της Ουκρανίας, που μας πληγώνει αφάνταστα, καθώς διεξάγεται μεταξύ ομοδόξων, πνευματικών τέκνων του Βυζαντίου, καθυστέρησε τον προγραμματισμό μας. Και σε αυτές τις συνθήκες ωστόσο δεν μένουμε αδρανείς. Ήδη έχουμε προχωρήσει στην παρουσίαση του Τόμου στην Αθήνα, στο Μιλάνο, στην Φλωρεντία, στο ακριτικό Διδυμότειχο, σε λίγες μέρες στη Βενετία στο Παγκόσμιο Βυζαντινολογικό Συνέδριο και ακολουθεί η παρουσίαση στην έδρα του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών και μια σειρά από ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

Και εδώ από την Σαμαρίνα, το σημείο αναφοράς για τον βλαχόφωνο ελληνισμό, θέλω να τονίσω ότι είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε ότι είναι δυνατόν για τη διάδοση του μηνύματος γιατί γνωρίζουμε ότι οι αντιξοότητες είναι πρόσκαιρες, ο

σκοπός μας όμως έχει διαχρονική αξία».

Μιχαήλ Τρίτος

Ο ομότιμος Καθηγητής του ΑΠΘ κ. Μιχαήλ Τρίτος επισήμανε στην εισήγησή του ότι «η Ορθοδοξία, ως γνήσια έκφραση της εκκλησίας του Χριστού, αποτελεί βασικό και αναπόσπαστο στοιχείο της πολιτιστικής ταυτότητας και της πνευματικής αυτοσυνειδησίας των Βλάχων των Βαλκανίων. Η προσήλωση των Βλάχων στο ιστορικό και πνευματικό μέγεθος της Ορθοδοξίας υπήρξε αδιαμφισβήτητη και διαπιστωμένη πραγματικότητα, η οποία εκδηλώθηκε διαχρονικά με τη δυναμική αντίθετής τους σε κάθε μορφή θρησκευτικής και εθνικής προπαγάνδας, με την ανάσχεση του κύματος του εξισλαμισμού, με την ανάδειξη Αγίων της εκκλησίας και άλλων σημαντικών εκκλησιαστικών προσωπικοτήτων και κυρίως με τον πλούσιο λαϊκό τους πολιτισμό, ο οποίος είναι έντονα διαποτισμένος από την ορθόδοξο πίστη και ζωή.

Οι Βλάχοι, παρ’ όλες τις πιεστικές προπαγανδιστικές μεθοδεύσεις, έμειναν σταθεροί στην ορθόδοξο πίστη και πάντα αναφέρονταν στο Σεπτό Οικουμενικό Πατριαρχείο ως τη μόνη πνευματική και εθνική τους Αρχή. Χιλιάδες Ορθοδόξων Βλάχων με αναφορές σφραγισμένες και νόμιμα επικυρωμένες αναφέρονται στη Μητέρα Εκκλησία και δήλωναν με συγκινητικές εκφράσεις την αφοσίωσή τους σ’ αυτήν καθώς και γενικότερα στην Ορθοδοξία».

Κωνσταντίνος Χολέβας

Ο συγγραφέας κ. Κωνσταντίνος Χολέβας ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι «η Ορθόδοξη Εκκλησία διατηρεί τη βυζαντινή παράδοση, η οποία “μένουσα εν εαυτή τα πάντα καινίζει”. Η Θεία Λειτουργία, η υμνογραφία, η βυζαντινή μουσική, η βυζαντινή αγιογραφία, ο βυζαντινός ρυθμός των ναών, αυτά και πολλά άλλα καθιστούν το Βυζάντιο κομμάτι της ζωής μας. Ολόκληρες πόλεις και μοναστικές κοινότητες αποτελούν σήμερα βυζαντινά μουσεία που θυμίζουν την τέχνη, την παράδοση, τις πεποιθήσεις και τον συνδυασμό Χριστιανικής πίστης και ελληνικού πολιτισμού που επέτυχε η 1100 ετών Αυτοκρατορία. Ο Άθως, το Σινά, η Θεσσαλονίκη, η Καστοριά, το Διδυμότειχο, η Άρτα αποδεικνύουν του λόγου το ασφαλές. Πηγαίνεις στο Άγιον Όρος και ακούς να μνημονεύονται καθημερινά ο Νικηφόρος Φωκάς, ο Αλέξιος Κομνηνός και άλλοι κτήτορες των μονών. Μέχρι το 1946 το βυζαντινό Δίκαιο ήταν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των Ελλήνων. Οι Εθνικές Συνελεύσεις της Ελληνικής Επαναστάσεως αποφάσισαν να επαναφέρουν ως Αστικό Δίκαιο τους “Νόμους των Χριστιανών ημών Αυτοκρατόρων”, δηλαδή των Βυζαντινών και συγκεκριμένα την κωδικοποίηση που έκανε τον 14ο αιώνα ο Θεσσαλονικεύς Κωνσταντίνος Αρμενόπουλος. Εφαρμόσθηκε στη νεώτερη Ελλάδα μέχρι το 1946, όταν εισήχθη ο Αστικός Κώδικας».

Στην εκδήλωση, που συντόνισε ο Σύμβουλος της ΔΣΟδρ Κωνσταντίνος Μυγδάλης, χαιρετισμούς απεύθυναν ο Μητροπολίτης Γρεβενών κ. Δαυίδ, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας κ. Γιώργος Κασαπίδης, η αντιδήμαρχος Πολιτισμού του δήμου Γρεβενών κ. Ιφιγένεια Στεργιούλα και ο Πρόεδρος της Σαμαρίνας κ. Γιάννης

Λυγούρας.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν μεταξύ άλλων, ο αντιδήμαρχος κ. Ζήσης Κιάκας, ο επικεφαλής δημοτικής παράταξης κ. Κώστας Παλάσκας, ο π. βουλευτής Γρεβενών κ. Τιμολέων Κοψαχείλης, η π. πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας κ. Νικολέττα Μπασδέκη,ο περιφερειακός σύμβουλος Θεσσαλίας κ. Αθανάσιος Παιδής, ο εφημέριος της Σαμαρίνας π. Ευθύμιος, καθώς επίσης φιλίστορες και βιβλιόφιλοι που έλκουν καταγωγή από τη Σαμαρίνα.